

Jak umiera Izolda – nawiązanie do średniowiecznego romansu w wierszu Haliny Poświatowskiej

- [Wprowadzenie](#)
- [Przeczytaj](#)
- [Audiobook](#)
- [Sprawdź się](#)
- [Dla nauczyciela](#)

Bibliografia:

- Źródło: Halina Poświatowska, *tutaj leży Izold jasnowłosa...*
- Źródło: Halina Poświatowska, ***, [w:] *Oda do rąk*, 1966.

Jak umiera Izolda – nawiązanie do średniowiecznego romansu w wierszu Haliny Poświatowskiej

Tomasz Sienicki, pokój szpitalny w Danii

Źródło: domena publiczna.

Dzieje Tristana i Izoldy stały się w kulturze europejskiej ponadczasowym wzorcem miłości zakazanej, tragicznej i nieszczęśliwej. Bohaterowie tej opowieści umierają, tęskniąc do siebie i pozostając wiernymi swemu uczuciu. Po śmierci, ich sąsiadujące groby łączy wyrosły na nich krzew głogu, symbolizując cierpienie i wieczne trwanie uczucia. Jednym z najpiękniejszych literackich nawiązań do tej średniowiecznej historii miłosnej jest wiersz polskiej XX-wiecznej poetki Haliny Poświatowskiej *tutaj leży Izolda jasnowłosa*.

Twoje cele

- Przypomnisz uniwersalne sensy utworu o Tristanie i Izoldzie.
- Przeanalizujesz poetykę wiersza Haliny Poświatowskiej.
- Porównasz *Dzieje Tristana i Izoldy* z wierszem Haliny Poświatowskiej.

Przeczytaj

Historia o Tristanie i Izoldzie

Średniowieczne *Dzieje Tristana i Izoldy* (powstałe w kręgu celtyckich legend o królu Arturze) przedstawiają związek miłosny dwojga ludzi, którzy nie mogą być razem ze sobą ze względu na społeczne normy i własne zobowiązania. Tristan jest podwładnym króla Marka. Na rozkaz wykonuje misję eskorty jego przyszłej żony. Gdy bohaterowie się poznają, Izolda jest już zaręczona z królem i wkrótce stanie się jego żoną. Miłość pomiędzy Tristanem a Izoldą jest jednak silniejsza od nich. Jest bowiem efektem działania miłosnego napoju, przygotowanego dla Izoldy i króla Marka, który przez przypadek wypili. **Symboliczne** znaczenie tego napoju odzwierciedla potęgę uczucia, z którym nie sposób walczyć. To miłość, która jest silniejsza od obowiązków i norm. Kochankowie nie są w stanie jej zniszczyć, a po rozstaniu nadal pozostają emocjonalnie wierni sobie. Ich związkowi stale towarzyszy cierpienie – najpierw z powodu poczucia winy wobec króla Marka i złamania zasad honoru (Tristan) i wierności (Izolda), potem – po rozstaniu – z powodu wzajemnej tęsknoty i samotności, której doświadczają. Tristan, złożony chorobą, umiera samotnie, z imieniem Izoldy na ustach, sądząc, że nie ujrzy już swej ukochanej. Izolda, znajdując go martwego, umiera obok niego z żalu.

Rogelio de Egusquiza, *Tristan i Izolda* (1900). Obraz przedstawia kochanków nierozłącznych także po śmierci – Izolda nadal trzyma Tristana za rękę.

Źródło: domena publiczna.

Życie i twórczość Haliny Poświatowskiej

Halina Poświatowska (1935–1967) to owiana legendą postać polskiej poezji II poł. XX w. Na twórczość poetki wyjątkowo silnie wpłynęły wydarzenia osobiste. Poświatowska miała wadę serca, wówczas nieuleczalną, i dużą część życia spędziła w szpitalach oraz sanatoriach. Nie uchroniło jej to, niestety, przed śmiercią w wieku trzydziestu dwóch lat. Przeżyła także osobistą tragedię – mając dwadzieścia jeden lat, po dwóch latach małżeństwa straciła męża. Doświadczenia choroby, cierpienia, tęsknoty, śmierci ukochanego i nadchodzącego kresu własnego życia naznaczyły los poetki i stanowią główny temat jej twórczości. Najważniejszym motywem jej poezji jest miłość, której często towarzyszy cierpienie. W tym jest podobna do uczucia łączącego Tristana i Izoldę.

Ławeczka Haliny Poświatowskiej w Częstochowie.

Źródło: licencja: CC BY 4.0.

Tekst wiersza

((Halina Poświatowska

tutaj leży Izold jasnowłosa
biała Izold o złotym warkoczu
bardzo jasno jest w szpitalu nocą
świecą ogniki oczu

trzepotliwy oddech o ściany
tłucze się jak uwięziony ptak
na spotkanie wybiega mu wiatr
w korytarze wąskie zabłąkany

i wiem że się nieodwołalnie stanie
nim obudzi okna nowy dzień
na szpitalnym łóżku złota cień
i szept wiatru poza oknem – Tristanie

Źródło: Halina Poświatowska, ***, [w:] *Oda do rąk*, 1966.

Świat przedstawiony w wierszu

Podmiot mówiący ujawnia się bezpośrednio tylko w jednym miejscu wiersza: „i wiem że się nieodwołalnie stanie”. Jednak wszystkie pozostałe wypowiedzi, zwłaszcza dotyczące leżącej w szpitalu kobiety, sformułowane w 3. os. l. poj., możemy także uznać za wyraz uczuć i przeżyć podmiotu lirycznego. W ten sposób osoba mówiąca w wierszu stara się zdystansować zarówno do sytuacji, w której się znajduje, jak i do samej siebie i swych uczuć.

Bohaterka postrzega siebie jako Izold jasnowłosą, wyraźnie odwołując się do średniowiecznej opowieści. Mieści się w tym charakterystyka jej sytuacji emocjonalnej – mamy tu więc do czynienia z osobą zakochaną, poddaną przemożnej sile miłości. Określenie ukochanego mianem Tristana nie pozostawia wątpliwości, że to miłość spełniona i wzajemna, ale nieszczęśliwa – kobieta umiera w samotności, tęskniąc do mężczyzny, którego kocha. Nawiązanie do legendy sprawia zarazem, że sytuacja ta nabiera znaczeń symbolicznych i uniwersalnych, a imiona bohaterów oznaczają wszystkich kochających, którzy umierają samotnie, tęskniąc do ukochanej osoby.

Hughes Merle, *Tristan i Izolda*, ok. 1870.

Źródło: domena publiczna.

Poetyka wiersza

Wiersz jest niezwykle oszczędny w środkach literackich. Dominują w nim **epitety**. Są wśród nich takie, które przypominają epitety stałe, znane z poezji dawnej, także średniowiecznej: Izold jest „biała, jasnowłosa”, jej warkocz zaś – „złoty”. Epitety te mają nie tylko funkcje obrazowe, ale posiadają także znaczenia symboliczne. Ale są też w wierszu epitety inne, współczesne: „trzepotliwy oddech”, „uwięziony ptak”. Są także codzienne, niepoetyckie: „wąskie korytarze”, „nowy dzień”, „szpitalne łóżko”. Jest również kilka epitetów rzeczownikowych, które przypominają dawną mowę poetycką: „ogniki oczu”, „złota cień”, „szept wiatru”.

Słownik

epitet

(gr. epítheton – przydawka) środek stylistyczny służący do określenia osób, rzeczy, stanów, zjawisk; zwykle wyrażony przymiotnikiem, rzadziej rzeczownikiem, wyjątkowo: liczebnikiem lub zaimkiem; epitety służące do określania rzeczy mają często charakter wizualny, np. oddają kolory przedstawianych przedmiotów. Epitet stały to określenie stale towarzyszące określanemu przedmiotowi, zwykle osobie, np. *prędkonogi Achilles*, *Izold jasnowłosa*

przerzutnia

przeniesienie części wypowiedzenia do kolejnego wersu wiersza

symbol

(z gr. sýmbolon – znak, oznaka, sygnał) element rzeczywistości materialnej (rzecz, zjawisko, roślina, zwierzę lub osoba) obdarzony dodatkowym, abstrakcyjnym znaczeniem. Znaczenie to jest niejednoznaczne, często celowo niejasne, odwołujące się bardziej do pewnej sfery znaczeń niż pojedynczego pojęcia, np. róża jako symbol m.in. miłości, namiętności, kobiecości, cierpienia, pragnienia, tęsknoty

Audiobook

Polecenie 1

Zapoznaj się z treścią multimedium. Określ, w czym są podobni umierający bohaterowie – wiersza i fragmentu *Dziejów Tristana i Izoldy*.

Polecenie 2

Określ, jakie uczucia towarzyszą bohaterom przedstawionym w wierszu i średniowiecznej opowieści.

Audiobook można wysłuchać pod adresem: <https://zpe.gov.pl/b/P19uAc3Cy>

Wiersz Haliny Poświatowskiej *tutaj leży Izold jasnowłosa...* nawiązuje do średniowiecznej opowieści o miłości – *Dziejów Tristana i Izoldy* i przedstawia koniec współczesnej historii miłosnej, przerwanej przez śmierć bohaterki:

Halina Poświatowska

tutaj leży Izold jasnowłosa

biała Izold o złotym warkoczu

bardzo jasno jest w szpitalu nocą

świecą ogniki oczu

trzepotliwy oddech o ściany

tłucze się jak uwięziony ptak

na spotkanie wybiega mu wiatr
w korytarze wąskie zabłąkany
i wiem że się nieodwołalnie stanie
nim obudzi okna nowy dzień
na szpitalnym łóżku złota cień
i szept wiatru poza oknem – Tristanie

W średniowiecznej historii o Tristanie i Izoldzie to Tristan, złożony chorobą, oczekuje na przybycie Izoldy, licząc że to go uleczy. Po otrzymaniu wiadomości, że jego ukochana nie przybędzie, umiera z tęsknoty i rozpacz z jej imieniem na ustach:

A tam, w karheńskim zamku, Tristan usycha. Pożąda przybycia Izoldy. Nic go już nie jest zdolne skrzepić; jeśli żyje jeszcze, to tym, że czeka. Każdego dnia posyła na brzeg, aby śledzić, czy statek wraca i pod jakim żaglem; żadne inne pragnienie nie postanie mu już w sercu. Niebawem kazał się zanieść na urwiska Penmarchu i tak długo, jak długo słońce jaśnieje jeszcze nad widnokręgiem, patrzył daleko na morze.

Słuchajcież, panowie, przygody bolesnej i żałośliwej dla wszystkich, którzy kochają. Już Izold zbliża się: już urwisko Penmarchu podnosi się w dali i statek pomyka radośniej. Naraz zrywa się burza, uderza prosto w żagiel i okręca statek. Żeglarze biegną w stronę wiatru i wbrew chęci nawracają wstecz. Wiatr szaleje, głębokie fale wzruszają się, powietrze zgęszcza się w ciemność, morze czernieje, deszcz wali strugami. Liny i powrozy trzaskają, majtkowie spuszczaają żagiel i kręcą się wedle zachcenia fali i wiatru. Na swe nieszczęście zapomnieli wciągnąć na pokład barki umocowanej z tyłu statku, która pruć fale jego śladem. Fala druzgoce ją i unosi.

Izolda woła:

– Niestety! Ja nieszczęsna! Bóg nie chce, bym żyła dość długo, aby zobaczyć Tristana, mego przyjaciela, raz jeszcze, jedyny raz tylko; chce, bym utonęła w tym morzu. Tristanie, gdybym mogła mówić z tobą jeszcze raz jeden, mało by mi ważyło umrzeć potem! Przyjacielu mój, jeśli nie dobieję do ciebie, to znaczy, że Bóg tego nie chce, i to moja największa boleść. Śmierć mi jest niczym: jeśli Bóg jej życzy, przyjmę ją, ale ty, miły, skoro dowiesz się o niej, umrzesz, wiem o tym. Takie jest nasze miłowanie, iż nie możesz ty umrzeć beze mnie, ani ja bez ciebie. Widzę twą śmierć przed oczyma równocześnie z moją. Niestety, przyjacielu mój, minęłam się z moim pragnieniem; było nim umrzeć w twych ramionach, być pogrzebioną w twojej trumnie; ale minęło nas to! Umrę sama, bez

ciebie, zatone w tym morzu. Może nie dowiesz się o mej śmierci, będziesz żył, czekając ciągle przybycia. Jeśli Bóg zechce, ozdrowiejesz nawet... Ha! może będziesz po mnie kochał inną kobietę, będziesz kochał Izoldę o Białych Dłoniach! Nie wiem, co z tobą się stanie: co do mnie, miły mój, gdybym wiedziała, żeś zginął, nie przeżyłabym tego. Niech Bóg nam przyzwoli, przyjacielu mój, albo iżbym cię uleczyła, albo byśmy pomarli oboje w tej samej męce!

Tak jęczy królowa przez cały czas, póki trwało niebezpieczeństwo. Ale po pięciu dniach burza uśmierzyła się. Na samym szczycie masztu Kaherdyn rozpina radośnie biały żagiel, iżby Tristan rozpoznał z daleka swą barwę. Już Kaherdyn widzi wybrzeże Bretanii... Niestety! prawie natychmiast cisza morska nastąpiła po burzy; morze stało się spokojne i zupełnie gładkie, wiatr przestał wzdymać płótna i marynarze próżno kręcili żaglem w prawo i lewo, w przód i w tył. Z daleka widzieli brzegi, ale burza uniosła barkę, tak iż nie mogli lądować. Trzeciej nocy Izolda śniła, iż trzyma na podołku głowę wielkiego dzika, który broczy jej suknie krwią. Poznała stąd, iż nie ujrzy swego przyjaciela żywym.

Tristan był już zbyt słaby, aby czuwać na urwisku. Od wielu dni przykuty do łoża, z dala od brzegu płakał za Izoldą, która nie przybywała. Zbolały i wyczerpany, zawodzi, wzdycha, miota się; mało brak, aby nie umarł od swego pragnienia. Wreszcie wiatr zrywa się i biały żagiel błyska na widnokręgu. Wówczas Izolda o Białych Dłoniach pomściła się.

Przychodzi do łoża Tristana i rzecze:

– Panie mój miły, Kaherdyn przybywa. Ujrzałam statek na morzu; posuwa się z wielkim trudem: mimo to poznałam go; obyż mógł przywieźć coś, co by cię uleczyło! Tristan zadrżał.

– Pani nadobna, jesteś pewna, że to jego statek? Owóż powiedz mi, jaki na nim żagiel?

– Widziałam dobrze, rozwinęli go i umocowali wysoko, wiatru bowiem mają skąpo. Wiedz, że jest cały czarny.

Tristan obrócił się do ściany i rzekł:

– Nie mogę strzymać życia dłużej. — Rzekł po trzykroć: — Izold, przyjaciółko moja! — Za czwartym razem oddał ducha.

Wówczas po całym dworzyszczu zapłakali rycerze, druhy Tristana. Zdjęli go z łożka, wyciągnęli na bogatym kobiercu i okryli ciało całunem.

A na morzu wiatr świstał i dał w sam środek żagla. Przy płynął statek aż do ziemi. Izolda Jasnowłosa wysiadła na ląd. Usłyszała wielkie lamenty po ulicy, dzwony bijące w kaplicach i klasztorach. Pyta ludzi miejscowych, czemu te płacze. Starzec jakiś rzekł:

– Pani, mamy wielką boleść. Tristan, druh nasz szczery, dzielny, umarł. Był szczodry dla potrzebujących, usłużny cierpiącym. To największa klęska, jaka kiedykolwiek spadła na ten kraj.

Izolda słyszy, nie może wymówić słowa. Wstępuje ku pałacowi. Kroczy ulicą, z rozwianą suknią. Bretonowie cudują patrzą na nią; nigdy nie widzieli kobiety równej piękności. Kto to taki? Skąd przybywa?

Przy ciele Tristana Izolda o Białych Dłoniach, oszalała nieszczęściem, które sprawiła, wydawała wielkie krzyki nad trupem. Druga Izolda weszła i rzecze: – Pani, powstań i pozwól mnie się zbliżyć. Więcej mam praw opłakiwać go niż ty, wierzaj mi. Bardziej go miłowałam.

Obróciła się ku wschodowi i pomodliła Bogu. Potem odkryła nieco zwłoki, ułożyła się przy nich, wzdłuż swego przyjaciela, ucałowała mu usta i twarz i obłapiła go ciasno: ciało przy ciele, usta przy ustach. I tak oddała duszę, umarła przy nim z boleści po miłym przyjacielu.

Sprawdź się

Pokaż ćwiczenia:

Ćwiczenie 1

Który z podanych niżej sensów nie jest zawarty w *Dziejach Tristana i Izoldy*?
Zaznacz poprawną odpowiedź.

- ☐ dzieje romansu dwojga kochanków
- ☐ tragiczna historia śmierci jednego z kochanków
- ☐ opowieść o miłości i cierpieniu kochanków
- ☐ dramatyczne losy zakazanej miłości

Ćwiczenie 2

Wskaż, które z określeń dotyczą miłości ukazanej w *Dziejach Tristana i Izoldy*.

- ☐ miłość szczęśliwa, lecz nietrwała
- ☐ miłość wzajemna, lecz nieszczęśliwa
- ☐ miłość jako przemożna siła
- ☐ miłość przekraczająca śmierć

Ćwiczenie 3

Zinterpretuj znaczenie symboli wykorzystanych w *Dziejach Tristana i Izoldy*.

1. Napój miłosny

2. Głóg na grobie kochanków

3. Jasne włosy Izoldy

Ćwiczenie 4

Uzupełnij tabelę, oznaczając podobieństwa znakiem + w świecie przedstawionym *Dziejów Tristana i Izoldy* oraz wiersza Haliny Poświatowskiej.

	Podobieństwa
Miejsce przedstawienia	
Cierpienie bohaterów	
Miłość silniejsza niż śmierć	
Choroba bohaterki	

Ćwiczenie 5

Wyjaśnij własnymi słowami, o czym jest wiersz Haliny Poświatowskiej *tutaj leży Izolda jasnowłosa*. Weź pod uwagę nawiązanie do *Dziejów Tristana i Izoldy*.

Ćwiczenie 6

Omów sytuację liryczną wiersza Haliny Poświatowskiej.

Ćwiczenie 7

Które słowa o znaczeniu symbolicznym charakteryzują bohaterkę, a które wskazują na sens egzystencjalny wiersza? Dopasuj wyrazy do odpowiednich pól.

Izolda

cień

jasność

złoto

wiatr

światło

szept

ludzkie życie

Ćwiczenie 8

Napisz krótką, trzyzdaniową notatkę syntetyzującą na temat wymowy wiersza Haliny Poświatowskiej. Uwzględnij tematykę, stylistykę i świat przedstawiony wiersza.

Dla nauczyciela

Autor: Anna Grabarczyk

Przedmiot: Język polski

Temat: Jak umiera Izolda – nawiązanie do średniowiecznego romansu w wierszu Haliny Poświatowskiej

Grupa docelowa:

III etap edukacyjny, liceum ogólnokształcące, technikum, zakres podstawowy

Podstawa programowa:

Zakres podstawowy

Treści nauczania – wymagania szczegółowe

I. Kształcenie literackie i kulturowe.

1. Czytanie utworów literackich. Uczeń:

- 1) rozumie podstawy periodyzacji literatury, sytuuje utwory literackie w poszczególnych okresach: starożytność, średniowiecze, renesans, barok, oświecenie, romantyzm, pozytywizm, Młoda Polska, dwudziestolecie międzywojenne, literatura wojny i okupacji, literatura lat 1945–1989 krajowa i emigracyjna, literatura po 1989 r.;
- 2) rozpoznaje konwencje literackie i określa ich cechy w utworach (fantastyczną, symboliczną, mimetyczną, realistyczną, naturalistyczną, groteskową);
- 4) rozpoznaje w tekście literackim środki wyrazu artystycznego poznane w szkole podstawowej oraz środki znaczeniowe: oksymoron, peryfrazę, eufonię, hiperbolę; leksykalne, w tym frazeologizmy; składniowe: antytezę, paralelizm, wyliczenie, epiforę, elipsę; wersyfikacyjne, w tym przerzutnię; określa ich funkcje;
- 5) interpretuje treści alegoryczne i symboliczne utworu literackiego;
- 9) rozpoznaje tematykę i problematykę poznanych tekstów oraz jej związek z programami epoki literackiej, zjawiskami społecznymi, historycznymi, egzystencjalnymi i estetycznymi; poddaje ją refleksji;
- 10) rozpoznaje w utworze sposoby kreowania: świata przedstawionego (fabuły, bohaterów, akcji, wątków, motywów), narracji, sytuacji lirycznej; interpretuje je i wartościuje;

- 13) porównuje utwory literackie lub ich fragmenty, dostrzega kontynuacje i nawiązania w porównywanych utworach, określa cechy wspólne i różne;
- 14) przedstawia propozycję interpretacji utworu, wskazuje w tekście miejsca, które mogą stanowić argumenty na poparcie jego propozycji interpretacyjnej;
- 15) wykorzystuje w interpretacji utworów literackich potrzebne konteksty, szczególnie kontekst historycznoliteracki, historyczny, polityczny, kulturowy, filozoficzny, biograficzny, mitologiczny, biblijny, egzystencjalny;

III. Tworzenie wypowiedzi.

2. Mówienie i pisanie. Uczeń:

- 1) zgadza się z cudzymi poglądami lub polemizuje z nimi, rzeczowo uzasadniając własne zdanie;
- 4) zgodnie z normami formułuje pytania, odpowiedzi, oceny, redaguje informacje, uzasadnienia, komentarze, głos w dyskusji;

IV. Samokształcenie.

1. rozwija umiejętność pracy samodzielnej między innymi przez przygotowanie różnorodnych form prezentacji własnego stanowiska;
6. wybiera z tekstu odpowiednie cytaty i stosuje je w wypowiedzi;
9. wykorzystuje multimedialne źródła informacji oraz dokonuje ich krytycznej oceny;

Lektura obowiązkowa

37) wybrane wiersze następujących poetów: Stanisław Baliński, wybrane wiersze z okresu emigracyjnego, Kazimierz Wierzyński, wybrane wiersze z okresu emigracyjnego, Czesław Miłosz, w tym wybrane wiersze z tomu Ocalenie oraz Traktat moralny (fragmenty), Tadeusz Różewicz, Miron Białoszewski, Jarosław Marek Rymkiewicz, Wisława Szymborska, Zbigniew Herbert, w tym wybrane wiersze z tomów Pan Cogito oraz Raport z oblężonego miasta, Halina Poświatowska, Stanisław Barańczak, Marcin Świetlicki, Jan Polkowski, Wojciech Wencel;

Lektura uzupełniająca

- 3) Dzieje Tristana i Izoldy (fragmenty);

Kształtowane kompetencje kluczowe:

- kompetencje cyfrowe;
- kompetencje osobiste, społeczne i w zakresie umiejętności uczenia się;

- kompetencje obywatelskie;
- kompetencje w zakresie rozumienia i tworzenia informacji;
- kompetencje w zakresie wielojęzyczności.

Cele operacyjne:

- Przypomnisz uniwersalne sensy utworu o Tristanie i Izoldzie.
- Przeanalizujesz poetykę wiersza Haliny Poświatowskiej.
- Porównasz *Dzieje Tristana i Izoldy* z wierszem Haliny Poświatowskiej.

Strategie nauczania:

- konstruktywizm;
- konektywizm.

Metody i techniki nauczania:

- ćwiczeń przedmiotowych;
- z użyciem komputera;
- dyskusja.

Formy pracy:

- praca indywidualna;
- praca w parach;
- praca całego zespołu klasowego.

Środki dydaktyczne:

- komputery z głośnikami, słuchawkami i dostępem do internetu;
- zasoby multimedialne zawarte w e-materiale;
- tablica interaktywna/tablica, pisak/kreda.

Przebieg lekcji

Faza wprowadzająca:

1. Nauczyciel inicjuje rozmowę na temat miłości zakazanej, tragicznej i nieszczęśliwej. Pyta o to, czy uczniowie znają przykłady takich historii. Młodzież opowiada o doświadczeniach życiowych oraz o bohaterach literackich i filmowych. Nauczyciel z uczniami wspólnie rozważa też, kiedy miłość przyczynia się do utraty sensu życia, zagubienia się.
2. Nauczyciel zapisuje na tablicy sformułowania:
 - Niepewność: Warto kochać?
 - Pewność: Warto kochać!
 Uczniowie wybierają sformułowanie i uzasadniają swoje stanowisko. Posługują się

słownictwem adekwatnym do myśli zawartej w pytaniu (Warto kochać?) lub wykrzyknieniu (Warto kochać!).

3. Nauczyciel wyświetla temat lekcji i udostępnia uczniom e-materiał. Uczniowie zapoznają się z „Wprowadzeniem” i sekcją „Przeczytaj”. Nauczyciel omawia cele lekcji i ustala z uczniami kryteria sukcesu.

Faza realizacyjna:

1. Uczniowie przechodzą do sekcji „Audiobook”. Nauczyciel odtwarza nagranie. Następnie uczniowie dobierają się w pary i wykonują polecenia 1 i 2. Po wyznaczonym przez nauczyciela czasie wybrani przedstawiciele dwójek prezentują odpowiedzi.
2. Uczniowie przechodzą do sekcji „Sprawdź się”. Dzielą się na dwie grupy. Każdy zespół wykonuje ćwiczenia od 1 do 7. Drużyna, która zrobi to szybciej, przedstawia odpowiedzi. Jeśli wszystkie są poprawne, nauczyciel może ocenić pracę zespołu.

Faza podsumowująca:

1. Nauczyciel omawia przebieg zajęć, wskazuje mocne i słabe strony pracy uczniów, udzielając im tym samym informacji zwrotnej. Wybrany uczeń podsumowuje zajęcia, zwracając uwagę na nabyte umiejętności
2. Nauczyciel zadaje pytania podsumowujące:
Jakie są uniwersalne sensy zawarte w utworze *Tristan i Izolda*?
O czym jest wiersz Haliny Poświatowskiej omawiany podczas zajęć?
W jaki sposób wiersz Haliny Poświatowskiej nawiązuje do historii Tristana i Izoldy?

Praca domowa:

1. Dla chętnych: Przeczytaj *Maladie i inne opowiadania* Andrzeja Sapkowskiego i napisz streszczenie tekstu. Zwróć uwagę na to, które z elementów średniowiecznego romansu zostały wykorzystane przez współczesnego pisarza w opowiadaniu. Zastanów się nad kreacją głównych bohaterów, nad ich uczuciami i emocjami.
2. Napisz krótką, trzyzdaniową notatkę syntetyzującą na temat wymowy wiersza Haliny Poświatowskiej. Uwzględnij tematykę, stylistykę i świat przedstawiony wiersza.

Materiały pomocnicze:

- Andrzej Sapkowski, *Maladie i inne opowiadania*, Warszawa 2012.
- Ryszard Handke, *Alfabet kultury w lekturze tekstu literackiego*, w: *Metodyka literatury*, tom 2, wybór i oprac. J. Pachecka, A. Piątkowska, K. Sałkiewicz, Warszawa 2002.
- Jacques Le Goff, *Kultura średniowiecznej Europy*, Warszawa 1995.

Wskazówki metodyczne

- Tekst *Maladie i inne opowiadania* może posłużyć jako punkt wyjścia do dyskusji na temat wpływu poprzednich epok na twórczość współczesnych autorów (zajęcia

dodatkowe).

- Uczniowie mogą przed lekcją zapoznać się z multimediami z sekcji „Audiobook”, aby aktywnie uczestniczyć w zajęciach i pogłębiać swoją wiedzę.